

11-I
05-R 07-S 02-P
01-U 04-O 12-C
03-L 03-L 08-T
09-M 10-N

ZAPYTAJ DORADCĘ:

25 praktycznych porad

**ORZEKANIE
O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI**

1. Jak uzyskać orzeczenie?	3
2. Endometrioza – czy można się starać o orzeczenie o niepełnosprawności?.....	5
3. Przedłużenie orzeczenia o niepełnosprawności	6
4. W orzeczeniu dziecka roi się od błędów. Co robić?	8
5. Zmiana stopnia niepełnosprawności a urlop dodatkowy	10
6. Termin uprawomocnienia orzeczenia.....	11
7. Czy zakłady pracy chronionej honorują tylko orzeczenia z 02-P, 04-O?	12
8. Zmiana orzeczenia ze stopnia lekkiego na umiarkowany	14
9. Czy można wnioskować zaocznie o bezterminowe orzeczenie?	15
10. Czy wnuczek może odebrać duplikat orzeczenia?	18
11. Dlaczego w orzeczeniu są tylko 3 symbole niepełnosprawności?	19
12. Dlaczego nie należy się punkt 7 w orzeczeniu?	20
13. Zasitek pielęgnacyjny, orzeczenie o wskazaniach do ulg	21
14. Orzeczenie na stałe, niezdolność do samodzielnej egzystencji – czasowo	23
15. Zmiana zapisu w orzeczeniu przed jego wygaśnięciem	24
16. Odwołałam się od decyzji orzecznika. Co jeszcze mogę zrobić?	25
17. Czy wady genetyczne twarzoczaszki i szkieletu są podstawą do orzeczenia?	27
18. Orzeczenie – jak odwołać się od orzeczenia sądu?	28
19. Czy z endoprotezą przysługuje mi 2. grupa?	29
20. Kto pomoże napisać odwołanie?	30
21. Jestem dializowany, odmówili mi orzeczenia	31
22. Stopień niepełnosprawności dla osoby chorej na raka tarczycy	32
23. Zmiana stopnia niepełnosprawności.....	33
24. Orzeczenie ZUS a orzeczenie o niepełnosprawności	34
25. Brak punktu 7 w orzeczeniu przy zespole Aspergera	35

1. JAK UZYSKAĆ ORZECZENIE?

Jestem osobą niepełnosprawną od urodzenia. Mam 22 lata. Mam od urodzenia upośledzenie umysłowe lekkie (dodatkowo mam obniżoną koordynację ruchów rąk plus w dzieciństwie ADHD). Pytanie: w jaki sposób uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu lekkim lub umiarkowanym? Proszę o pomoc, muszę z czegoś żyć!

W celu uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności należy zgłosić się do właściwego dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (lub ośrodka pomocy społecznej, lub powiatowego centrum pomocy rodzinie) i pobrać formularze (wniosku i zaświadczenia lekarskiego) oraz zorientować się w szczegółach obowiązującej w danym powiecie procedury. Następnie należy skompletować dokumentację, wypełnić wniosek.

Do wniosku należy dołączyć:

- zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza, pod którego opieką się Pani znajduje (może to być lekarz pierwszego kontaktu), dokument ten jest ważny przez 1 miesiąc od daty wydania i w tym czasie należy złożyć wniosek,
- kserokopie dokumentacji medycznej (historia choroby), umożliwiające ocenę stopnia niepełnosprawności.

Wniosek wraz z dokumentacją choroby składa się (lub wysyła listem poleconym) do powiatowego zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności.

Od orzeczenia powiatowego zespołu o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności można odwołać się do wojewódzkiego zespołu o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (sposób i termin odwołania na końcu orzeczenia), a od orzeczenia wojewódzkiego zespołu przysługuje odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń sądowych.

Więcej informacji na ten temat znaleźć można w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz.U.03.139.1328 z późn. zm.).

Anita Siemaszko, prawnik

2. ENDOMETRIOZA – CZY MOŻNA SIĘ STARAĆ O ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI?

Jestem chora na endometriozę. Przeszłam zabieg usunięcia guza z jajnika, niestety są kolejne zrosty, które pewnie trzeba będzie usunąć. Czy choroba ta kwalifikuje mnie do uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności? Jeśli tak, jakie dokumenty i gdzie powinnam złożyć?

Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. W związku z powyższym zalecam Pani rozmowę z Pani lekarzem w ww. zakresie.

Jeżeli natomiast chodzi o sprawy formalne związane z kwestią ubiegania się o orzeczenie, zachęcam Panią do zapoznania się z informacjami na stronie Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, dotyczącymi instytucji orzekających, w tym procedur orzekania, trybu i zasady. Proszę także zajrzeć na nasz portal, by przeczytać o orzeczeniu do celów pozarentowych.

Proszę także skontaktować się z właściwym dla Pani Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności celem pobrania druku wniosku. Tam też uzyska Pani dokładną informację, jakie dokumenty dołączyć.

dr Michał Urban, radca prawny

3. PRZEDŁUŻENIE ORZECZENIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.

Niedługo kończy mi się orzeczenie o niepełnosprawności (stopień umiarkowany), które było wydane na 4 lata. W międzyczasie uzyskałam rentę socjalną z tyt. całkowitej niezdolności do pracy. Wyczytałam, że całkowita niezdolność do pracy to niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym. Czy na tej podstawie przedłużą mi orzeczenie? Jakie dokumenty muszę złożyć w tym celu i czy znowu będzie komisja?

Oba orzeczenia niby podobne, ale jednak inne organy wydające, inne cele, inne możliwości.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydawane jest przez powiatowy zespół ds. orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Służy ono głównie celom pozarentowym, zawiera sporo informacji, np. rodzaj(e) niepełnosprawności, określa możliwości zatrudnienia, uczestnictwa w WTZ, informuje o ewentualnych ulgach i uprawnieniach (np. karta parkingowa).

Orzeczenie o niezdolności do pracy wydawane jest przez ZUS i służy głównie celom rentowym. W oparciu o nie dokonuje się np. wypłata świadczeń rentowych. To orzeczenie zawiera niewiele informacji.

Aby otrzymać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, należy złożyć:

1. wypełniony i czytelnie podpisany wniosek (o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności),
2. zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wydane dla potrzeb Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, wystawione przez lekarza rodzinnego lub specjalistę (zaświadczenie ważne jest przez 30 dni od daty jego wystawienia),

3. kserokopie posiadanej dokumentacji medycznej poświadczone za zgodność z oryginałem (np.: historia choroby, karty informacyjne leczenia szpitalnego, wyniki badań diagnostycznych, konsultacje specjalistyczne, opinie psychologiczne itp.). Składając kopie niepoświadczone lub stawiając się na posiedzenie komisji, należy mieć oryginały na potwierdzenie,
4. inne dokumenty mogące mieć wpływ na ustalenie niepełnosprawności, np.: kserokopie uprzednio wydanych orzeczeń.

Druk wniosku i druk zaświadczenia dostępny jest na stronach internetowych właściwego PCPR (Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie), w jego siedzibie lub MOPS. Dokumenty składa się osobiście lub listownie i czeka na komisję, chyba że w zaświadczeniu lekarz określi brak możliwości stawienia się nań przez Panią ze względu na stan zdrowia.

Warto zadbać o orzeczenie z powiatu także ze względu na ewentualne zatrudnienie. Pracodawcy chętniej zatrudniają osoby z określeniem „umiarkowany stopień niepełnosprawności” niż „całkowita niezdolność do pracy”, mimo iż oba te orzeczenia dają podobne uprawnienia w pracy osobom niepełnosprawnym, jak i ulgi pracodawcom. Powodem jest mniej kategoriyczne określenie zawarte w pierwszym orzeczeniu.

Anita Siemaszko, prawnik

4. W ORZECZENIU DZIECKA ROI SIĘ OD BŁĘDÓW. CO ROBIĆ?

Dziecko urodziło się bez połowy nerwów wzrokowych, ma głębokie niedowidzenie i widzenie lunetowe. Orzeczenie z symbolem O-04 wydawane od 5. miesiąca życia. Zawsze jako choroba od urodzenia były oczy. Obecnie ma [do wiad. red.] lat. W zeszłym roku na komisji dodatkowo dodane 0-12 ze względu na zespół Aspergera. Zawsze był punkt 7 i 8. Dzisiaj odebrałam orzeczenie, w którym zaznaczone jest tylko 0-12, czyli całościowe zaburzenia, a w punkcie III wpisane jest, że dziecko choruje na zespół Aspergera od urodzenia. Punktu 7 nie ma, jest 8. O oczach, czyli głównej niepełnosprawności od urodzenia, nie ma ani słowa. Jak mam napisać odwołanie, bo nie chodzi tu tylko o punkt 7 i kartę parkingową. Orzeczenie ma błędy proceduralne i wynika z niego, że orzecznik w ogóle nie zapoznał się z dokumentami.

Zalecam zapoznanie się z informacjami na stronie Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych. Wzór, jak ma wyglądać formalnie odwołanie, można znaleźć w internecie w wielu miejscach.

Treść merytoryczną odwołania, czyli to, z czym się Pani nie zgadza, co nie zostało ujęte w orzeczeniu, należy bardzo dokładnie opisać, powołując się przy tym na dokumentację medyczną. Jest to bardzo ważna część odwołania, gdyż należy poddać analizie błędy wydanego orzeczenia, wykazując jednocześnie (m.in. poprzez załączoną dokumentację medyczną), że np. w orzeczeniu powinien być wpisany dodatkowy symbol oraz że np. „pkt 7: wymaga”.

Z doświadczenia wiem, że rodzic posiada dokładną i obszerną wiedzę na temat zdrowia i funkcjonowania swojego dziecka. Tę wiedzę należy odpowiednio przenieść do odwołania i poprzeć ją dokumentacją medyczną. Często napisanie takiego odwołania zajmuje kilka godzin.

Jeżeli widzi Pani, że sporządzenie odwołania sprawia Pani trudność, zalecam bezpośredni kontakt z prawnikiem, np. w ramach tzw. punktów nieodpłatnych porad prawnych. Proszę pilnować terminu złożenia odwołania!

dr Michał Urban, radca prawny

5. ZMIANA STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI A URLOP DODATKOWY.

Od 2014 r. miałam przyznany znaczny stopień niepełnosprawności do dnia 31.12.2018 r. Od 1.01.2019 r. mam umiarkowany. Czy dodatkowy urlop mi się należy od 1.01.2019 r.? Czy muszę ponownie przepracować rok, aby nabyć prawo do dodatkowego urlopu?

Nie ma konieczności ponownego przepracowania 1 roku w celu nabycia prawa do dodatkowego urlopu. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, osobie zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym. Prawo do pierwszego urlopu dodatkowego osoba ta nabywa po przepracowaniu jednego roku po dniu zaliczenia jej do jednego z tych stopni niepełnosprawności.

Jeżeli wcześniej już nabyła Pani prawo do urlopu dodatkowego, to jego naliczanie następuje obecnie co rok i odbywa się to na takich samych zasadach, jak naliczanie urlopu wypoczynkowego.

dr Michał Urban, radca prawny

6. TERMIN UPRAWOMOCNIENIA ORZECZENIA.

W dniu dzisiejszym złożyłem wniosek o wydanie karty parkingowej w [do wiad. red.], jednakże urzędniczka CPR stwierdziła, że moje orzeczenie jeszcze się nie uprawomocniło, ponieważ ona dowiedziała się telefonicznie w [do wiad. red.] zespole, że potwierdzenie odbioru listu do [do wiad. red.] dotarło 22 grudnia i nieważne jest to, że ja odebrałem ten dokument na poczcie 17 grudnia 2018 roku. Od kiedy liczy się termin uprawomocnienia decyzji, od dnia odbioru na poczcie, czy od dnia, w którym potwierdzenie dostarczenia dotarło do wysyłającego? Jak te informacje mają się do RODO – czy ten, kto udziela jakichkolwiek informacji na mój temat bez mojej zgody telefonicznie, nie łamie prawa?

Zgodnie z art. 57 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, jeżeli początkiem terminu określonego w dniach jest pewne zdarzenie, przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Uptyw ostatniego z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.

W związku z powyższym, gdy odebrał Pan (doręczono Panu) orzeczenie w dniu 17.12.2018 r. (poniedziałek), to 14-dniowy termin do wniesienia odwołania liczymy od dnia 18.12.2018 r. Odwołanie powinno więc zostać wniesione ostatecznie do końca dnia 31.12.2018 r. Po tym terminie następuje uprawomocnienie się orzeczenia. Nie ma tu znaczenia, kiedy potwierdzenie odbioru wróciło do urzędu. Liczy się data doręczenia Panu orzeczenia. W tym zakresie proszę też zapoznać się z pouczeniem zawartym w końcowej części Pana orzeczenia.

W kwestii RODO może Pan skorzystać ze swoich praw przewidzianych w RODO, kierując pytanie do instytucji w zakresie przetwarzania przez nią Pańskich danych osobowych.

7. CZY ZAKŁADY PRACY CHRONIONEJ HONORUJĄ TYLKO ORZECZENIA Z 02-P, 04-O?

Mam pytanie odnośnie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Uzyskałem orzeczenie o stopniu umiarkowanym, symbol 07-S, 10-N na okres trzech lat. Chciałbym się dowiedzieć, czy zakład pracy chronionej powinien to honorować, czy może odmówić, z tego powodu, że tylko honorują choroby psychiczne, czyli 02-P, i choroby narządu wzroku, czyli 04-O?

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, pracodawca prowadzący działalność gospodarczą przez okres co najmniej 12 miesięcy, zatrudniający nie mniej niż 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągający wskaźniki zatrudnienia osób niepełnosprawnych, o których mowa w pkt 1, przez okres co najmniej 6 miesięcy, uzyskuje status pracodawcy prowadzącego zakład pracy chronionej, jeżeli:

- 1.** wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi:
 - a.** co najmniej 50%, a w tym co najmniej 20% ogółu zatrudnionych stanowią osoby zaliczone do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, albo
 - b.** co najmniej 30% niewidomych lub psychicznie chorych, albo upośledzonych umysłowo zaliczonych do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Biorąc powyższe, dla odpowiedniego zatrudnienia, o którym mowa w pkt 1b ww. przepisu, ZPCH powinien posiadać co najmniej 30% wskaźnika

zatrudnionych pracowników niewidomych lub psychicznie chorych, albo upośledzonych umysłowo zaliczonych do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, co nie znaczy, że ZPCH nie może zatrudniać osoby niepełnosprawnej posiadającej orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z innymi przyczynami niż 02-P lub 04-O, a co za tym idzie osiągać wskaźnik, o którym mowa w pkt 1a ww. przepisu.

Grzegorz Jaroszczuk, prawnik

8. ZMIANA ORZECZENIA ZE STOPNIA LEKKIEGO NA UMIARKOWANY.

Mam lekki stopień niepełnosprawności na podstawie dwóch orzeczeń na dwa różne schorzenia. Jeżeli uzyskam kolejne orzeczenia na odrębne schorzenie kwalifikujące się na stopień lekki, czy to kwalifikuje do zmiany orzeczenia ze stopnia lekkiego na umiarkowany?

Zgodnie z § 32 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu.

Tak więc uzyskanie wskazania w orzeczeniu trzeciego odrębnego schorzenia (trzeci symbol przyczyny niepełnosprawności), które także kwalifikowałoby Pana do lekkiego stopnia niepełnosprawności, nie gwarantuje, iż łącznie biorąc pod uwagę wszystkie Pana schorzenia, uzyskałby Pan umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

9. CZY MOŻNA WNIOSKOWAĆ ZAOCZNIE O BEZTERMINOWE ORZECZENIE?

Przez wiele lat otrzymuję na 2 lata ważność orzeczenia stopnia znacznego, mam 70 lat i coraz większe trudności w poruszaniu się nawet o kulach przez złamany kręgosłup. W marcu 2019 r. czeka mnie kolejna eskapada na ul. [do wiad. red.] i to pięciokrotna, bo trzeba osobiście złożyć wnioski o wydanie kolejnego orzeczenia, następnie komisja lekarska, odbiór orzeczenia, złożenie wniosku o wydanie karty parkingowej, no i odbiór karty. Na dokładkę przy schorzeniach ortopedycznych wdała mi się choroba stopy, co jeszcze bardziej utrudniło moje poruszanie się. Samochodu prowadzić nie mogę, gdyż orteza nie pozwala. Lat przybywa i schorzeń też, dlatego też mam pytanie, czy w moim przypadku i po tylu latach odnawiania orzeczeń mogę prosić o zaoczne wydanie orzeczenia na okres bezterminowy? Nie mam siły chodzić i prosić o pomoc obcych, aczkolwiek w wielu przypadkach uczynnych ludzi, żeby mnie wozili, bo na taksówki mnie nie stać.

Zgodnie z § 3 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, naruszenie sprawności organizmu uważa się za:

- 1.** trwałe (stałe) – jeżeli według wiedzy medycznej stan zdrowia nie rokuje poprawy;
- 2.** okresowe – jeżeli według wiedzy medycznej może nastąpić poprawa stanu zdrowia.

Tak więc orzecznicy kierują się powyższym przepisem, wydając orzeczenie na stałe lub na określony czas. Jeżeli nie zgadza się Pan z orzeczeniem w zakresie, na jaki go orzeczono, może Pan złożyć stosowne odwołanie zgodnie z pouczeniem, które powinno znajdować się na przedmiotowym orzeczeniu.

Odnosnie wydania orzeczenia „zaocznie” – zgodnie z § 8.3 i 8.4 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15.07.2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, jeżeli osoba zainteresowana lub dziecko nie mogą uczestniczyć w posiedzeniu składu orzekającego z powodu długotrwałej i nierokującej poprawy choroby, uniemożliwiającej osobiste stawiennictwo, potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim, badanie, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza się w miejscu pobytu tej osoby lub dziecka.

W przypadku, gdy lekarz – przewodniczący składu orzekającego uzna posiadaną dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania oceny stanu zdrowia, a osoba zainteresowana lub dziecko nie mogą uczestniczyć w posiedzeniu składu z powodu przyczyn wskazanych w ust. 3 i potwierdzonych zaświadczeniem lekarskim, ocena może być wydana bez badania.

Odnosnie złożenia wniosku i odebrania karty parkingowej, zgodnie z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych, osoba niepełnosprawna składa wnioski osobiście, z wyjątkiem:

- 1.** osoby, która nie ukończyła 18. roku życia, za którą wniosek składają rodzice lub ustanowieni przez sąd opiekunowie albo jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów;
- 2.** osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie pozostającej pod władzą rodzicielską, za którą wniosek składa jeden z rodziców;
- 3.** osoby ubezwłasnowolnionej częściowo niepozostającej pod władzą rodzicielską lub osoby ubezwłasnowolnionej częściowo, za którą wniosek składa odpowiednio opiekun lub kurator ustanowiony przez sąd.

Natomiast zgodnie z § 10 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych, osoba niepełnosprawna odbiera kartę parkingową osobiście po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość albo przez osobę upoważnioną po okazaniu przez nią dokumentu potwierdzającego jej tożsamość oraz pisemnego upoważnienia do odbioru karty.

Natomiast kartę parkingową wydaną:

- 1.** osobie, która nie ukończyła 18. roku życia, odbiera jeden z rodziców lub ustanowionych przez sąd opiekunów,
- 2.** osobie ubezwłasnowolnionej całkowicie pozostającej pod władzą rodzicielską odbiera jeden z rodziców,
- 3.** osobie ubezwłasnowolnionej całkowicie niepozostającej pod władzą rodzicielską lub osobie ubezwłasnowolnionej częściowo odbiera odpowiednio opiekun lub kurator ustanowiony przez sąd

– po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość i oświadczeniu o prawie do sprawowania odpowiednio władzy rodzicielskiej, opieki lub kurateli.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy, wniosek generalnie powinna złożyć osoba niepełnosprawna osobiście, natomiast odbiór może nastąpić przez osobę upoważnioną.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

10. CZY WNUCZEK MOŻE ODEBRAĆ DUPLIKAT ORZECZENIA?

Zaginął oryginał orzeczenia o pierwszej grupie inwalidzkiej. Czy duplikat może odebrać mój wnuczek?

Jeżeli wnuk jest osobą pełnoletnią, to wg mnie może Pani udzielić swojemu wnukowi pełnomocnictwa na piśmie w postępowaniu o wydanie duplikatu orzeczenia ZUS, wraz z upoważnieniem do odbioru takiego duplikatu. Można także wnosić o doręczenie pocztą duplikatu orzeczenia.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

11. DLACZEGO W ORZECZENIU SĄ TYLKO 3 SYMBOLE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI?

Dlaczego mogą być tylko 3 symbole o niepełnosprawności? Mam 05-R, 07-S i 10-N. Natomiast mam duży niedosłuch i nie mogę odliczyć aparatów słuchowych, jak również nie mogę odliczyć protez zębowych. To jest kompletna bzdura, że to nie są rzeczy udogadniające życie. To ustalał człowiek bez konsultacji z ludźmi chorymi.

Zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem ministra gospodarki, pracy i polityki społecznej w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności z dnia 15 lipca 2003 r. (t.j. Dz.U. 2015 r., poz. 1110 z późn. zm.), § 32 ust. 4, orzeczenie może zawierać więcej niż jeden symbol przyczyny niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole schorzeń, które w porównywalnym stopniu wpływają na zaburzenie funkcji organizmu. Z uwagi na fakt, iż kwestie podatkowe dotyczą indywidualnych stanów faktycznych, polecam Panu w sprawach podatkowych kontakt z Krajową Informacją Skarbową, czynną od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 18.00 – **z telefonu stacjonarnego: 801 055 055, z telefonu komórkowego: 22 330 03 30.**

dr Michał Urban, radca prawny

12. DLACZEGO NIE NALEŻY SIĘ PUNKT 7 W ORZECZENIU?

Mam dziecko po rozszczepie wargi i podniebienia, jest już po kilku operacjach tego rozszczepu, ale też po operacji uszu, gdyż nie słyszy prawidłowo. Córka mówi niewyraźnie, czekamy jeszcze na kolejne operacje, wymaga jeżdżenia po specjalistach, wymaga rehabilitacji w zakresie rozwijania tej mowy, na co przekłada się czas, jaki trzeba poświęcić dla dziecka. Mamy stopień niepełnosprawności, ale dlaczego nie należy mi się punkt siódmy o stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie mogę podjąć pracy, ponieważ poświęcam czas temu dziecku i oprócz zasiłku pielęgnacyjnego zostajemy bez środków do życia?

Kwestia punktu 7 w orzeczeniu to kwestia oceny medycznej. Jeżeli nie zgadza się Pani w tym zakresie z orzeczeniem, można odwołać się od tego orzeczenia zgodnie z pouczeniem, które powinno znajdować się na przedmiotowym orzeczeniu. W odwołaniu warto się skupić na zakresie Pani wsparcia (ponadprzeciętnego), którego musi Pani udzielać na co dzień córce.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

13. ZASIŁEK PIELEGNACYJNY, ORZECZENIE O WSKAZANIACH DO ULG.

1. Czy mając tylko orzeczenie ZUS (całkowita niezdolność do pracy, powstała w dzieciństwie) można złożyć wniosek do OPS i uzyskać zasiłek pielęgnacyjny? 2. Czy jeśli mam nieaktualne orzeczenie o stopniu lekkim, a teraz aktualne orzeczenie ZUS (umiarkowany), to mam prawo uzyskać orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień? Odmówiono mi, bo ponoć mając nieaktualne nawet wcześniejsze orzeczenie o lekkim stopniu, muszę składać wniosek o stopień niepełnosprawności albo jego zmianę.

Zgodnie z art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych, umiarkowany stopień niepełnosprawności – oznacza to:

- a.** niepełnosprawność w umiarkowanym stopniu w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- b.** całkowitą niezdolność do pracy orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- c.** posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do II grupy inwalidów.

Biorąc powyższe, może Pani złożyć wniosek o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego. Zgodnie bowiem z art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.

Natomiast zgodnie z art. 5a. ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, osoby posiadające ważne orzeczenia o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów, niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, o których mowa w art. 62, oraz orzeczenia, o których mowa w art. 5, mogą składać do zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności wnioski o ustalenie stopnia niepełnosprawności i wskazań, o których mowa w art. 6b ust. 3, dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów.

Grzegorz Jaroszczak, prawnik

14. ORZECZENIE NA STAŁE, NIEZDOLNOŚĆ DO SAMODZIELNEJ EGZYSTENCJI – CZASOWO.

Otrzymałem od ZUS-u orzeczenie o niepełnosprawności na stałe. Choruję na stwardnienie rozsiane, chorobę uznaną za nieuleczalną. Po moim proteście dostałem rentę „na stałe”, podobnie uznano moją niezdolność do samodzielnej egzystencji, ale tylko czasowo, bo do roku 2020. Skoro choroba jest nieuleczalna, to możliwość do samodzielnej egzystencji również powinna zostać uznana na stałe. Czy jest przepis, na który mogę się powołać?

Kwestia niezdolności do samodzielnej egzystencji, którą orzeka lekarz orzecznik ZUS, także podlega odwołaniu do komisji lekarskiej ZUS, a od decyzji odmawiającej lub stwierdzającej zbyt krótki okres przyznania dodatku pielęgnacyjnego przysługuje odwołanie do sądu, które wnosi się zgodnie z pouczeniem zawartym na przedmiotowej decyzji.

Kwestia jak długo, według rokowań, ma trwać „niezdolność do samodzielnej egzystencji”, jest kwestią medyczną i w tym wypadku nie trzeba powoływać się na konkretny przepis, a należy skupić się na opisanu rokowań związanych ze schorzeniem.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

15. ZMIANA ZAPISU W ORZECZENIU PRZED JEGO WYGAŚNIĘCIEM.

Mam następujące pytanie, miesiąc temu byłam na komisji dotyczącej wydania orzeczenia. Jestem na 2. roku studiów magisterskich – nowe orzeczenie dostałam na 2 lata, niestety zapomniałam dodać, iż to orzeczenie będzie mi również potrzebne za rok, gdy będę szukać pracy. Dostałam więc orzeczenie z poleceniem dalszej nauki, co wyklucza mi, jak zdążyłam się dowiedzieć, możliwość powoływania się na posiadanie takiego orzeczenia w szukaniu pracy. Moje pytanie jest następujące – czy istnieje możliwość zmiany zapisu w orzeczeniu przed jego wygaśnięciem za 2 lata?

W przypadku uprawomocnienia się orzeczenia (gdy nie wniesiono od niego odwołania) nie ma już możliwości zmiany zapisu w orzeczeniu. Jedyna możliwość to występowanie o nowe orzeczenie, czyli powtórzenie całej procedury od nowa (z uwagi na nowe okoliczności). Treść nowego orzeczenia może różnić się jednak od obecnego. Organ może także odmówić wydania orzeczenia, gdy stwierdzi brak podstaw do jego wydania.

dr Michał Urban, radca prawny

16. ODWOŁAŁAM SIĘ OD DECYZJI ORZECZNIKA. CO JESZCZE MOGĘ ZROBIĆ?

Od [do wiad. red.] roku dostałam stopień znaczny i co za tym idzie 153 zł zasiłek pielęgnacyjny. Po zachorowaniu na nowotwór in situ piersi prawej, G3, w opisie badania genetycznego nie wyklucza inwazji, małe marginesy bezpieczeństwa, w [do wiad. red.] radioterapia, w [do wiad. red.] usunięcie przydatków i mięśniak macicy, wskazania genetyka (bez cech złośliwych), w [do wiad. red.] guz pęcherza, bez cech złośliwych (brodawczak), w marcu [do wiad. red.] cystoskopia, w tym czasie co rok komisja i przez 3 lata dostawałam kolejne znaczne stopnie niepełnosprawności, a teraz po dodatkowych dwóch operacjach w marcu 2018 roku pan doktor zabrał mi ten stopień i dał umiarkowany na 2 lata. Pan doktor pytał się o rzeczy, z których wynikało, że w ogóle się nie zna, bo pytał się, czy dostałam hormony po usunięciu przydatków (63 lata, po menopauzie hormony) albo o zdjęcia kręgosłupa sprzed 15 lat, napisałam odwołanie, co mam zrobić, co tam złożyć? Mam [do wiad. red.] zł emerytury i mieszkam sama, w ogóle był nieprzygotowany do komisji, było to widać.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osoby:

- niezdolne do pracy i wymagające stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;

- zdolne do pracy w warunkach pracy chronionej i wymagające stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Dobrze, że skorzystała Pani z procedury odwoławczej. Odpowiadając na Pani pytanie: „co ma Pani jeszcze złożyć w związku z odwołaniem?”, informuję, że powinna Pani, mając na uwadze to, co napisałem powyżej, tak opisać swoją sytuację zdrowotną i funkcjonowanie oraz tak powołać na te okoliczności dokumentację medyczną, aby wynikało z Pani odwołania i dowodów do niego załączonych (dokumentów medycznych), że spełnia Pani warunki przyznania stopnia znacznego. Pismo powyższe można złożyć obecnie jako uzupełnienie złożonego już odwołania. Trzeba bardzo konkretnie i rzeczowo przedstawić swoje stanowisko organowi odwoławczemu.

Zachęcam do skorzystania ze strony Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych (Instytucje Orzekające – procedury orzekania, tryb i zasady).

dr Michał Urban, radca prawny

17. CZY WADY GENETYCZNE TWARZOCZASZKI I SZKIELETU SĄ PODSTAWĄ DO ORZECZENIA?

Dzisiaj byliśmy w Powiatowej Komisji ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności. Przed komisją stanął mój syn. Posiada wady wrodzone twarzoczaszki oraz wady szkieletu. Lekarz orzecznik skupił się wyłącznie na wadach kostno-szkieletowych i nawet nie zajrzał do buzi, gdzie syn ma jeszcze dystraktor. Mamy 2-etapową operację twarzoczaszki (dystrakcja i bimax). Orzecznik skwitował, że „przecież to operacja plastyczna”. Nie robię tego z uwagi na estetykę, bo chcę, żeby syn był „ładniejszy”. Robię to, ponieważ chirurg szczękowy (prowadzący) stwierdził, iż z czasem szczęki się „rozjadą” i operacje są konieczne. Są przeprowadzane przez chirurga szczękowego, a nie plastycznego. W związku z operacjami jako mama jestem „uziemiona”, nie pracuję, gdyż uczestniczę w leczeniu, pielęgnacji, funkcjonowaniu.

To, czy wady genetyczne twarzoczaszki i wady genetyczne szkieletu są podstawą do orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, jest kwestią wiedzy medycznej, a nie prawnej. Jeżeli orzeczenie jest niezgodne z Państwa oczekiwaniami, jedyną drogą, którą można podjąć, aby zmienić niekorzystne orzeczenie, jest złożenie stosownego odwołania, zgodnie z pouczeniem zawartym na przedmiotowym orzeczeniu.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

18. ORZECZENIE – JAK ODWOŁAĆ SIĘ OD ORZECZENIA SĄDU?

Mój syn miał orzeczenie o niepełnosprawności, pkt 7, teraz zostało mu zabrane wszystko, został przebadany przez psychologa, pediatrę, neurologa oraz nefrologa, gdyż się moczy, ale uznano, że jest zdrowy, ma stwierdzone ADHD od 6. roku życia, bierze leki, sąd rejonowy przystał opinię, że lekarze stwierdzają, że jest zdrowy, jak mam się do tego odnieść, skoro leczy się cały czas pod opieką psychiatry, nie rozumiem, że tam są inni lekarze, a psychiatra leczący moje dziecko to inny lekarz, co mam zrobić, jak uzasadnić odwołanie?

Powinna Pani szczegółowo przeczytać opinię i dokładnie odnieść się do wszystkich błędnych stwierdzeń biegłego lekarza sądowego, może Pani wnosić, aby biegły wydał uzupełniającą pisemną opinię, w której odniesie się do Pani zastrzeżeń, lub wnosić, aby biegły wydał ustną opinię uzupełniającą na rozprawie, na której będzie mogła Pani bezpośrednio zadać pytania biegłemu. Można także wnosić o powołanie innego biegłego lekarza sądowego.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

19. CZY Z ENDOPROTEZĄ PRZYSŁUGUJE MI 2. GRUPA?

Emeryt z 3. grupą inwalidzką, endoproteza prawego stawu kolanowego – czy przysługuje mi np. 2. grupa inwalidzka i czy w związku z tym przysługują mi jakieś dodatkowe uprawnienia?

Kwestia stopnia niepełnosprawności to kwestia oceny medycznej.

Zgodnie z Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Odnosnie uprawnień, w przypadku uzyskania przez Pana umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, proszę skorzystać z informacji zawartych w artykule na naszym portalu.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

20. KTO POMOŻE NAPISAĆ ODWOŁANIE?

Chodzi o odwołanie od decyzji o niepełnosprawności dziecka. Czy jest osoba, która pomogłaby mi napisać takie odwołanie?

Proszę znaleźć w Pani miejscu zamieszkania biuro bezpłatnych porad prawnych lub organizację pozarządową zajmującą się sprawami osób niepełnosprawnych, która np. prowadzi bezpłatne porady prawne. Warto, aby odwołanie pomógł Pani napisać prawnik z doświadczeniem w problematyce niepełnosprawności.

Pisząc samodzielnie odwołanie, można skorzystać ze wzorów dostępnych w internecie.

Jednocześnie wskazuję, że pisząc odwołanie powinna Pani dokładnie opisać sytuację zdrowotną dziecka i jego funkcjonowanie oraz tak powołać na te okoliczności dokumentację medyczną, aby wynikało z odwołania i dowodów do niego załączonych (dokumentów medycznych), że spełnione są warunki pozytywnego rozstrzygnięcia sprawy.

Zachęcam także do skorzystania ze strony Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych (Instytucje Orzekające – procedury orzekania, tryb i zasady).

dr Michał Urban, radca prawny

21. JESTEM DIALIZOWANY, ODMÓWILI MI ORZECZENIA.

Mam stopień umiarkowany, a z ZUS-u całkowitą niezdolność do pracy. Stan zdrowia się pogorszył, złożyłem papiery o nowe orzeczenie, to odmówili mi. Dlaczego? Po dializach nie nadaję się do niczego. Mam stopień umiarkowany.

Nie możemy odpowiedzieć na postawione pytanie, ponieważ w obecnie obowiązującym systemie nie ma sformułowanego wprost katalogu schorzeń i odpowiadających im stopni niepełnosprawności. Podczas posiedzenia komisji przeprowadza się badanie – ocenę stanu zdrowia oraz ocenę funkcjonowania przede wszystkim w sferze fizycznej, psychicznej i społecznej i dopiero wówczas jest wydawane orzeczenie.

Jeśli jednak uważa Pan, że wydane orzeczenie jest nieadekwatne do sytuacji, to może Pan w ciągu 14 dni złożyć odwołanie do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności za pośrednictwem powiatowego zespołu, który wydał orzeczenie.

Ewa Szymczuk, doradca socjalny w Centrum Integracja w Warszawie

22. STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI DLA OSOBY CHOROJ NA RAKA TARCZYCY.

Ponad 3 lata temu zdiagnozowano u mnie nowotwór złośliwy tarczycy. Przeszłam dwie operacje, po jednej z nich miałam niedowład lewej struny głosowej i problemy z mówieniem, podczas drugiej operacji wycięto mi znaczną część węzłów chłonnych szyi. Teraz czeka mnie trzecia operacja w związku ze wznową raka w węźle. Czy z tego tytułu mogę starać się o stopień niepełnosprawności?

W myśl obowiązujących przepisów niepełnosprawność to niemożność efektywnego pełnienia ról społecznych, tj. wypełniania zobowiązania wynikającego z zajmowanej pozycji społecznej przy korzystaniu przez osobę z przysługujących jej przywilejów i praw według bardziej lub mniej określonego wzoru, a więc niemożność bądź trudności w codziennej aktywności i uczestnictwie wynikające z naruszenia sprawności organizmu.

W obowiązującym systemie nie ma sformułowanego wprost katalogu schorzeń i odpowiadających im stopni niepełnosprawności. Jednak w opisanej sytuacji wydaje się jak najbardziej uzasadnionym złożenie do miejskiego/powiatowego zespołu orzekania o niepełnosprawności w miejscu zamieszkania wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Więcej informacji na temat orzekania o niepełnosprawności znajdzie Pani na naszym portalu.

Ewa Szymczuk, doradca socjalny w Centrum Integracja w Warszawie

23. ZMIANA STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.

Po 22 latach choroby dali mi lekki stopień. Dotychczas miałam umiarkowany, cukrzyca z poważnymi powikłaniami ocznymi. Od 2 lat ze zmianami naczyniowymi w tk głowy, do tego pourazowe uszkodzenie kręgu szyjnego, po operacji niedowład. Odwoływać się, czy czekać na wózek i białą laskę?

Jeżeli nie zgadza się Pani z treścią wydanego orzeczenia o niepełnosprawności, należy odwoływać się od orzeczenia. Proszę pamiętać o zachowaniu terminu do złożenia odwołania. Zalecam przy tym zapoznanie się z informacjami dotyczącymi orzecznictwa na stronie Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych. Znajdują się tam przydatne informacje. Przede wszystkim proszę mieć na uwadze, że zgodnie z przepisami do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mogą być zaliczone trzy grupy osób z naruszoną sprawnością organizmu, tj.:

1. niezdolne do pracy,
2. zdolne do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej,
3. wymagające czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Składając odwołanie, proszę tak przygotować treść odwołania, aby wraz z dokumentami potwierdzającymi Pani twierdzenia można było wykazać powyższe w odniesieniu do Pani osoby.

dr Michał Urban, radca prawny

24. ORZECZENIE ZUS A ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.

Brat otrzymał na komisji ZUS w lutym 2018 roku orzeczenie: „Trwale całkowicie niezdolny do pracy, (...); całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku ze stanem narządu wzroku. Uzasadnienie: (...) Naruszona sprawność organizmu występuje w stopniu znacznym i ma charakter przewlekły. (...)”. Czy to orzeczenie może być podstawą wydania orzeczenia o niepełnosprawności wg zasady tzw. przekładki? Wcześniej brat posiadał orzeczenie komisji ds. orzekania o niepełnosprawności, uznające go za niezdolnego do samodzielnej egzystencji i umiarkowanej niepełnosprawności.

Powiatowy i Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności dokonuje oceny samej niepełnosprawności i jej stopnia według innych kryteriów niż te, którymi kieruje się lekarz orzecznik czy też Komisja Lekarska ZUS, oceniając zdolność lub niezdolność do pracy.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

25. BRAK PUNKTU 7 W ORZECZENIU PRZY ZESPOLE ASPERGERA.

Mam córeczkę w wieku 9 lat z zespołem Aspergera, na komisji powiatowej córka została uznana za osobę niepełnosprawną, ale nie został przyznany punkt 7. Próbowałam wytłumaczyć pani psycholog, że nie mam możliwości podjęcia pracy, ponieważ moja córka wymaga bardzo dużej uwagi, ma problemy z koncentracją, nie umie przewidzieć konsekwencji swojego postępowania oraz bez mojego stałego nadzoru nie mogłaby funkcjonować. Pani jednak zależało tylko i wyłącznie na tym, bym powiedziała, czy dziecko potrafi się samo ubrać, ja to potwierdziłam, ale dodałam: „Oczywiście, że jeśli nie przypomnę milion razy i nie stanę, nie podam ubrania to się nie ubierze, tak samo jest w przypadku jedzenia i higieny osobistej”. Nie wiem, co mam teraz zrobić, jak się skutecznie odwołać od decyzji komisji?

W odwołaniu należy opisać, w jaki sposób zaburzenia córki wpływają na codzienne jej funkcjonowanie, w szczególności, jak bardzo zaburzenia Pani córki wpływają na konieczność pomagania jej w różnych czynnościach życia codziennego.

Grzegorz Jaroszczyk, prawnik

Porady zawarte w niniejszej e-broszurze udzielane były od stycznia 2018 r. do marca 2019 r. i odzwierciedlają obowiązujący w tym okresie stan prawny.

Więcej odpowiedzi udzielonych przez naszych prawników i doradców znajdą Państwo na portalu www.niepelnosprawni.pl w dziale Zapytaj Doradcę oraz w e-broszurach z serii „Zapytaj Doradcę: 25 praktycznych porad”.

nie **pelno** sprawni.pl

Konsultacja prawna: Grzegorz Jaroszczyk

Redaktorka wykonawcza: Beata Dązbłaż

Projekt i skład: Liliana Szymborska

Korekta: Robert Pniewski

Specjalista ds. dostępności: Jakub Dębski

Zdjęcia: archiwum Integracji, pixabay.com

Wydawca

Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji

ul. Dzielna 1, 00-162 Warszawa

© Copyright by Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji

Wszelkie prawa zastrzeżone

E-broszura „Zapytaj Doradcę: 25 praktycznych porad. Orzekanie o niepełnosprawności” stanowi część projektu Zapytaj Doradcę, który jest współfinansowany ze środków PFRON.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

